

Kari Marie Kristoffersen
Vevelstadåsen 21
1405 Langhus
karimariekristoffersen@gmail.com

Torp, 6. oktober 2025

Farsund kommune
v/ jordbrukssjefen
post@farsund.kommune.no

Klage på vedtak – konsesjon for erverv av landbrukseiendom 10/20 Torp – Mary Friestad – saksnr. 25/01523

Jeg viser til kommunens brev datert 15. september 2025 med vedtak om konsesjon for erverv av landbrukseiendom 10/20 Torp, jf. landbruksutvalgets behandling av sak 24/25 i sitt møte den 29.08.2025, og klager med dette på vedtaket.

Jeg er part med «*annen rettslig klageinteresse*» siden konsesjonseiendommen 10/20 er nærmeste naboeiendom til min gård på Torp (10/17 og 22), som er på 95,8 daa. Den er i full drift, og jeg mottar produksjonsstøtte. Flere av mine teiger grenser dermed til 10/20 på både innmark og i Torpmarka.

Følgende grunner legges til grunn for klagen:

1. Vedtaket innebærer saksbehandlingsfeil fordi det ikke er gjort i henhold til konsesjonslovens formålsparagraf § 1 og § 9 som omhandler landbrukseiendommer. Vedtaket er ikke med på å fremme eier- og bruksforhold som er mest gagnlig for samfunnet, tvert imot. Å sikre bosettingen er omtalt i begge paragrafene, og i vedtaket er det ikke krevd boplikt på konsesjonseiendommen. Det er f.eks. ikke krevd boplikt ved utleie som vil kunne oppfylle lovens krav, kun at bygningene skal vedlikeholdes og bidra til å bevare kulturlandskapet.

Jeg kan heller ikke se at hensynet til miljøet og til kulturlandskapet vil bli ivaretatt i vedtaket. I de årene Mary Friestad har driftet denne eiendommen er det grodd opp trær og buskas langs steingjerder. Dette ødelegger våre teiger på grunn av manglende sollys og dermed ingen fotosyntese. Dette gjelder også dårlig utført drenering på 10/20 som nå gjør at det blir vannsig nedover på min eiendom. Dette forholdet er tidligere tatt opp med kommunens landbruksenhet, jf. mitt innspill til landbruksutvalgets behandling 29. august.

Mary Friestad har ikke driftet konsesjonseiendommen siden 1990. Dette er ren faktafeil og har muligens bidratt til å villeda landbruksutvalgets medlemmer i behandlingen av saken.

2. I jordbrukssjefens saksfremlegg kan det tolkes som at mye av Mary Friestads eiendom 10/13, 21 og 27 har felles grense med 10/20. Faktum er at det kun er en liten parsell på ca. 60 meter på Flaten som grenser til 10/20. Denne parsellen har ikke vært driftet på mange år og er i dag gjengrodd. Friestad har således i mange år ikke bidratt til å bevare kulturlandskapet på Torp. Flere naboeiendommer til Mary Friestad blir i dag nærmest ødelagt på grunn av hennes manglende vedlikehold av kulturlandskapet. Mine foreldre vedlikeholdt i mange år vegetasjonen langs steingjerdene på 10/20 og hadde også ansvaret for å se til huset og hagen.

Konsesjonsvedtaket bidrar i stedet til at Friestads eiendom blir enda mer fragmentert og dårlig arrondert. Dette poenget påpekte utvalgsmedlem Morten Mosvold i utvalgets møte 29.08.

3. Gården min har i mange år ønsket mer jord siden ca. 29 daa fulldyrket jord på Huseby, samt hele Husebymarka, ble ekspropriert av aluminiumverket på slutten av 60-tallet. Mine foreldre søkte på slutten av 70-tallet om å få kjøpe et jorde (10/15; nå 10/20) på den såkalte Flaten (på grensen til og ovenfor vår eiendom) som tilleggsjord. Dette ble avslått av Fylkeslandbruksstyret den gang. Dette ble i stedet lagt til Mosvolds gård på Østre Hauge. Gården 10/15 på Nedre Torp var i sin tid gården til min bestefars søster som solgte tidlig på 1920-tallet da de reiste til Amerika.

I ettertid har det vært jordskifte og makebytte, og 10/20 ble eier av hele Flaten.

I 2020 søkte boet David M. Kristoffersen om å få kjøpe et jorde av kommunens eiendom 2/208 på Huseby (mellom Alcoa-parken og Kongeveien) som tilleggsjord. Vi fikk avslag.

Min gård har behov for mer tilleggsjord, og hele eller deler av naboeiendommen 10/20 hadde vært naturlig å legge til min eiendom.

4. Jeg stiller også spørsmål ved om Mary Friestad er skikket og egnet til å drive konsesjonseiendommen. Friestad overholdt ikke gjerdeplikten sin da hun driftet 10/20 i Torpmarka. Dermed beitet hun ulovlig på vår teig i Torpmarka. Dette var også før skogen ble hogd høsten 2016, og beiting i hogsmoden skog er som kjent ikke tillatt. Deler av steingjerdet mot Torpmarka (mot Storhaug) ble også ødelagt av hennes ammedyr. Hun kjørte også ulovlig inn i marka vår fra innmark på ATV. Det har ikke 10/20 anledning til ifølge jordskiftedom. Hun tok seg med andre ord til rette.

Hun beitet også ulovlig på vår parsell under bakken på Huseby på grunn av manglende gjerdning mot Alcoa Listas teig.

5. For øvrig kan jeg legge til at Mary Friestad i 2014/2015 kjøpte eiendommen 10/13, 21 og 27 på Torp (tidligere postmann Birger Berntsens eiendom). Like etter sendte de inn hele eiendommen som utbyggingsønske i forbindelse med kommuneplanens arealdel som da ble utarbeidet (kommunedelplan Farsund-Lista). Huset har stått ubebodd siste par år, og både hus og hage står til forfalls.

Friestad søkte senere om å få legge ut 5 boligtomter ved de gamle bunkersene på toppen av Torpmarka, men Fylkeskonservatoren stoppet dette.

6. Mary Friestad driftet gården vår på Torp (innmarka) og Huseby da foreldrene våre levde og ble for gamle til å drive selv. Da hun søkte om å føre opp ny driftsbygning på Østre Hauge i ca. 2015, la hun hele vår eiendom og annen leiejord til grunn for dette. Innovasjon Norge hadde da en praksis om at det ikke var nødvendig med skriftlig leieavtale av leiejord for å kunne føre opp ny driftsbygning. Vi tok den gang opp dette med Innovasjon Norge, og denne praksisen ble endret da.

Avslutningsvis kan jeg gjøre gjeldende at dersom jeg hadde fått muligheten til å overta 10/20, ville jeg ha drevet utleie av bolig og driftet innmark og utmark i sammenheng med egen gård. Det hadde vært mest praktisk på alle måter. Jeg har i ettertid blitt kjent med at flere andre kunne tenke seg å ha kjøpt konsesjonseiendommen og driftet det som et småbruk. Konsesjonseiendommen 10/20 er et slikt bruk som nok mange kunne tenke seg å eie og drifte på en god måte. Det hadde bidratt til både selvforsyning og matberedskap som det nå legges stor vekt på samfunnsmessig. Det blir ikke lys i vinduene slik dette praktiseres nå. Konsesjonsloven legger da også vekt på kommende generasjoners behov og hensynet til bosettingen, samt til kulturlandskapet. Jeg mener at vedtaket ikke tar tilstrekkelig hensyn til dette. Jeg håper de små brukene fremdeles kan bestå på Lista. Det vil være bærekraftig og sikre matproduksjonen for neste generasjoner.

Landbruksutvalget må behandle saken på nytt og omgjøre vedtaket. Det må da foretas befarung. Dersom landbruksutvalget opprettholder sitt vedtak, må det i eventuelt nytt vedtak stilles meget strenge krav til boplikt og bevaring av kulturlandskapet.

Med hilsen

Kari Marie Kristoffersen (sign)

Eier av 10/17 og 22, 2/3